

Folytatás az 1-ső oldalról

A fenti látszólagos ellentmondás a rendezés koncepciójából értelemszerűen következik. Azon végtelenül ritka kiállítások egyikét láthatjuk most, ahol a nézőnek nem egyedül mivoltukban jó és önmagukban helytálló alkotások konglomerátumát mutatják be, hanem a műveknek határozott, koncepciózus rendszerét. A tárlat alapvető rendező elve — zenei műszóval élve — a kontrapunkt. Amellett, hogy az anyag átfogja az emberi élet egészét, a születéstől a halálig; az egyes részleteken, az egyes szakaszokon belül elsősorban nem az egyes jelenségekre koncentrálnak, hanem azok el-entétére, olykor ellentmondására. Különös érdeme a kiállításnak, hogy ezek a szembeállítások nem az általában megszokott triviális és vulgáris jellegűek, hanem annál sokkalta mélyebbek. Ez a törekvés nemcsak az egyes momentumokban, hanem az egyes csoportoknak a rendszer egészén belül elfoglalt helyében és kapcsolataiban is megmutatkozik.

Szavakban roppant nehéz ezekről a képekről és viszonylataikról mondani valamit. Azt le lehet írni, hogy a vidám és gazdag estély szembe van állítva az éhséggel. [De ez így szavakban túl egyszerűen, mondhatni primitíven hat.] Hogy teljes és valódi súlyát megérthessük ennek a két — sajnos napjainkban is — párhuzamosan létező pólusnak, látnunk kell magukat a képeket.

A fentiek mellett még érdemes megemlíteni azt is, hogy a tárlat kettős jellegű, jó értelemben vett kuriozitással is szolgál. Az egyik: jó néhány kép olyan fotósok nevéhez fűződik, akik immár a fotótörténet nagyjai közé számítanak. (Pl.: Yousuf Karsh, Lucien Clergue, stb.) Talán külön is megemlíthetjük a magyar származású Robert Capa nevét. Mint amerikai fotóriporter bejárta a világ szinte valamennyi frontját a spanyol polgárháborútól kezdődően. 1954-ben Vietnámban, munka közben aknára lépett és meghalt. A kiállításon látható tragikus „Temetőben” c. képe is a vietnami háborúban készült.

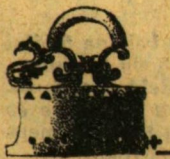
A másik, sokak számára talán még érdekesebb kuriozوم: a „híres emberek” arcképei. Láthatjuk pl. G. B. Shaw-t, Picassot, Marylin Monroe-t, Marc Chagall, Georges Braque és mások képeit.

A magyar fotóművészet is szépen képviselteti magát a tárlaton. Csak találmokra néhány név: Balla Demeter lírai képe az anyaságról, Zinner Erzsébet hasonló témájú alkotása, Gink Károly — és még folytathatnánk a sort.

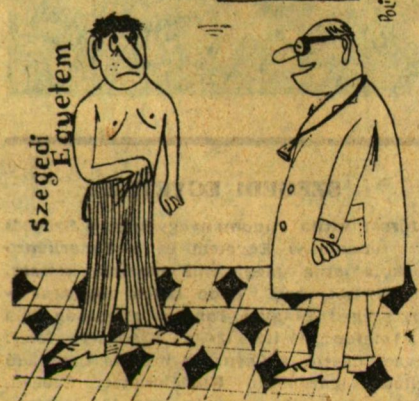
Térjünk még röviden vissza a képek egyedi mivoltának és rendszeres kapcsolatainak kölcsönhatásához. Ha a képek nagy többsége — mint azt már mondtunk — egyedileg nem is áll helyt, mégis nagyon komoly mondanódójú rendszert hoznak létre. A rendszer és részei közötti viszony természetesen nem egyirányú. A kiállítás szerkezeti összefüggéseiben az egyes képek is végtelenül súlyosak válnak. Hiszen az élet egy-egy elcsúszott pillanata: egy beszélgetés, egy étkezés vagy egy hétköznapi utcai jelenet nem több mint az emberi élet sokmilliónyi „üresjáratú” pillanatának lehetséges egyike. Viszont e rendszer egészébe szervesen illeszkedve a „nagy” és a „kis” pillanatok együttesen hivatottak arra, hogy elmondják: ez az ember örömeivel, bánatával, esendőségével és nagyszerűségével együtt.

Végezetül röviden csak annyit: a kiállítást a nyugatnémet Stern c. folyóirat hirdette meg és Karl Pavék fotóesztéta rendezte.

szávay istván

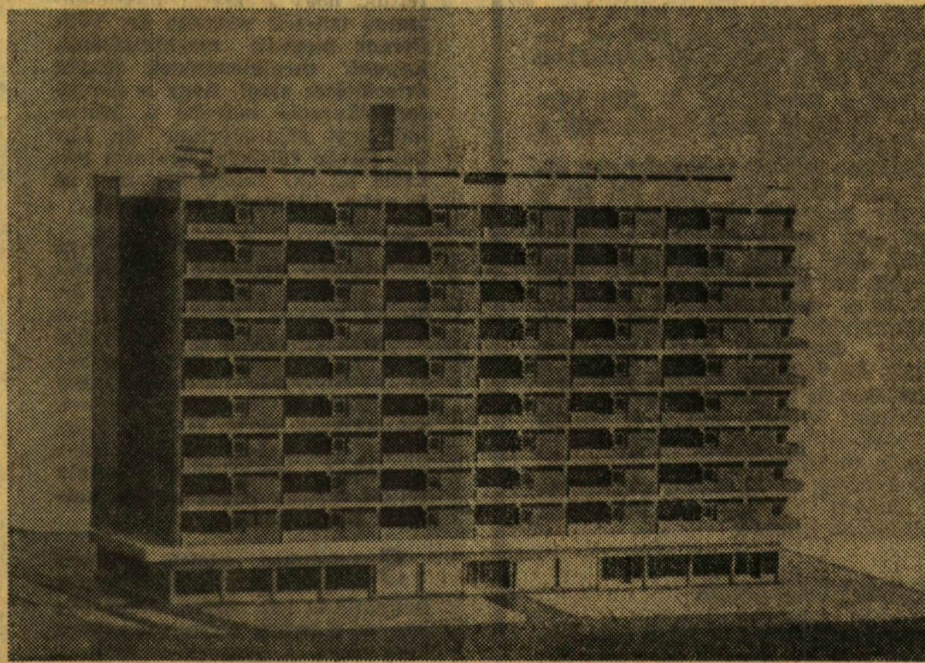

Politzer Tamás rajza

Oryos: — Nincs magának semmi baja fiam, csak a hangja mutál

Ilyen lesz, ha felépül majd

Liebmann Béla felv.

Előző számunkban hirt adtunk arról, hogy az első jelképes kapavágás megtörtént az egyetemi KISZ-bizottságok társasházépítési akciójának II. ütemében épülő tizszintes lakóház helyén. A kapavágási ünnepség után a Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat ténylegesen megkezdte az épület helyén az alapozási munkálatokat. Felvont a munkahelyre a hatalmas cölöpöző gép, amelynek segítségével kialakítják azt a cölöprendszer, amin szilárdan áll majd a felépülő tizszintes, hatalmas lakóépület. Az épület itt látható makettje képet ad arról a nemcsak impozáns, de szépen tervezett lakóházzal, aminek átadására előre láthatóan 1970 nyarán fog sor kerülni.

KÉTÓRÁS FESZÜLT FIGYELEM

Dr. Gombár József előadása az auditóriumban

Izgalmasabb volt mint egy kalandregény. Mármost az a tájékoztató, amelynek ideje alatt senkinek sem jutott eszébe elővenni egy magával hozott könyvet vagy újságot — két órán át feszült figyelemmel hallgatták az auditóriumban felsőoktatási intézményeink szép számban jelen levő KISZ-aktívái dr. Gombár Józsefnek, a KISZ KB osztályvezetőjének előadását. Mert két óra lehet rendkívül izgalmas: az, ami nagyon távol esik tőlünk, vagy az, ami nagyon is közel (lásd: új ösztöndíj-rendszer).

De kezdjük az elején. Október 10-én a maximumban számolt be dr. Gombár József a KISZ KB agitprop. osztályának legutóbbi üléséről, s annak határozatairól a tájékoztató, melynek elnökségében helyet foglalt dr. Keme-nes Béla tanszékvezető docens, tudományegyetemi rektorhelyettes és Hevér László városi KISZ-titkár is.

A magyar egyetemi ifjúság pozitív arcúata

Az előadó emlékeztetett arra, hogy utoljára 1966 októberében mérte föl a KISZ KB az MSZMP központi bizottságával és a Művelődésügyi Minisztériummal közösen a hallgatók helyzetét, vizsgálta meg eszmei-politikai arcúatát, s most — különösen a nemzetközi diákmegmozdulások tükrében — fontosnak látszott, hogy ismét előterjesztést készítsen ezekről a kérdésekről.

Az előkészítés során megvizsgálták az utóbbi tíz évben végbement fejlődést, különös tekintettel a felsőoktatási intézmények hallgatóinak szociális el-látottságára. Mint elmondotta, 1958-ban harminc — ma 91 felsőoktatási intézmény diákságáról gondoskodik államunk. A karok száma 51-ről száz fölé emelkedett, a tíz év előtti 34 ezres hallgatói létszám 84 ezerre nőtt. A fizikai dolgozók gyermekeinek arányszáma 38,5 %-ról 42,5 %-ra emelkedett, és sokat változott a hallgatók egzisztenciális, szociális helyzete is. Ma a diákság 91,5 %-a részesen vagy teljesen állami juttatásban az 1958. évi 74 %-kal szemben. A hallgatók átlagban ha-vi 600 forintot kapnak az államtól.

A magyar egyetemi ifjúság eszmei arcúata alapvetően pozitív, megfelel az hazai és külföldi elvárásoknak, amit a szocializmus felépítése és a jelenlegi osztályharc támaszt velük szemben — mondta Gombár elvtárs, majd így folytatta az agitprop. bizottság előterjesztésének ismertetését —, mégis szükséges, hogy néhány alapvető problémára felhívjuk az állami és pártvezetőség figyelmét. A nemzetközi munkásmozgalomban tapasztalható problémák s hazánk belső fejlődésé-nek bizonyos ellentmondásai következ-

tében a politikailag nem aktív, de hozzánk közel álló hallgatók elbizonytalanodtak... Igaz, hogy az elmúlt években csökkent a szektás-dogmatikus befolyás, mégis érzékelhető, hogy egy-egy esemény hatására tevékenységük újból felerősödik...

Szegeden már februárban: új ösztöndíj-rendszer

A politikai kérdések után az előadó rátért az oktatási reform eddigi eredményeinek vizsgálatára, beszélt az egyetemek önállósításának folyamatáról, majd — a hallgatók élénk érdeklődése közepette — elérkezett az ösztöndíj rendszer kérdéséhez. Az agitprop. bizottság előterjesztése helyesnek tartja, hogy éppen az új mechanizmus hozta új helyzetnek megfelelően, differenciáltabb legyen az ösztöndíj rendszer.

Az új ösztöndíj rendszert — folytatta az előadó — 1969 őszétől vezetik be minden felsőoktatási intézményben. Előterjesztésünk — éppen a hallgatók körében elterjedt téves híre- nek ellensúlyozására — arra kér garanciát, hogy az összeg, amit a felsőoktatási intézmények hallgatói kapnak, ne változzon se országosan, se konkrét esetben, csupán az elosztás módja. Az állagtanulmányi eredmények mellett lehessen fokozatosabban figyelembe venni a plusz-munkát s az egyéni elbírálás elve érvényesüljön.

Beszélt arról is, hogy a fizikai dolgozók, a kiszízetésűek, nyugdíjasok gyermekeinek szociális támogatására 15—20 millió forint rendkívüli szociális segély biztosítását kérték az államtól, majd azt ismertetette, hogy a KISZ jog-köre hogyan változik meg a közeljövőben, hogyan kap több beleszólási jogot.

Támogattuk, hogy minden egyetem — mondta dr. Gombár József — önmaga dolgozza ki karonként azokat a követelményeket — az elmúlt évek tanulmányi átlagának figyelembe vételével — melyeknek alapján a kategorizálást elvégezheti. Javasoltuk, hogy 6—7 felsőoktatási intézményben 1969. február 1-től kísérletképpen vezessék már be az új ösztöndíj-rendszert. A szegedi felsőoktatási intézmények ál-lami, párt és KISZ vezetéseinek ismeretében jónak találtuk, hogy Szegedre essen a választás.

Több kell tökéletesíteni az új pályázati rendszert

Dr. Gombár József őszintén beszélt az egyes új intézkedések kapcsán tá-madt nehézségekről, az új pályázati rendszer gyengeségeiről, amelyek különösen a tanárszakos hallgatóknak okoztak problémákat. Augusztus kö-zepén még 644 fiatal diplomás nem fo-gadott el tanári állást, s ha a helyzet azóta javult is, meg kell állapítani, hogy helytelen volt például a végzet-tek elhelyezkedését akkor intézni, amikor a már aktív pedagógusok át-helyezései zajlottak, s alapvető problé-ma volt az is, hogy az egyetemek és a KISZ-szervezetek véleményét a munkahelyek nem vették kellően fi-gyelembe.

A tájékoztató témái közül kiemel-kedett még a KISZ-jogkör alakulásá-nak ismertetése. Hangsúlyozta, hogy ezután az egyetemi vagy kari tanács-ban választott titkár véleményében a

bizottságok véleménye kell, hogy tük-röződjön, nagyfontosságú kérdéseken pedig köteles kikérni a kari vagy egyetemi aktívülesek véleményét, s egyben beszámolási kötelezettségét is számon lehet kérni.

Országos felső oktatási diákkonferencia novemberben

A tájékoztató hazai témákkal foglal-kozó részének végén Gombár elvtárs a III. országos felsőoktatási diákkonfe-rencia időpontját és témáit ismertetette. A konferencia november 11—12-én lesz a Kertészeti és Szőlészeti Főis-kolán, s három kérdést tűzött napi-rendjére: A KISZ-vezetés munkastilu-sával összefüggő problémákról, a KISZ helyéről és szerepéről az oktatási re-form továbbfejlesztésében, a nemzet-közi diákmozgalmakkal kapcsolatos ál-lásfoglalásról. A konferencia gyakor-latában az lesz az újdonság, hogy min-den küldött élhet azzal a jogával, hogy napirenden nem szereplő kérdésekben is javaslatot tegyen.

BÖLCSÉSZ

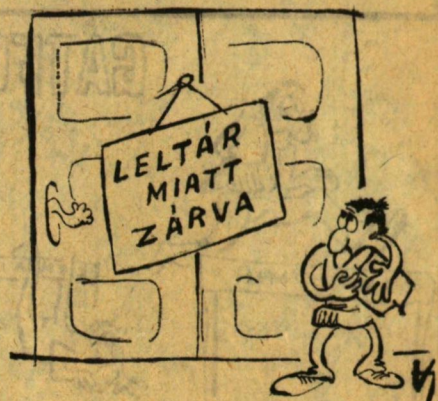
Lapunk mindig nagy örömmel adott hirt egyetemi, főiskolai hall-gatóink kezdeményezéseiről, fi-gyelemre méltó vállalkozásairól. A JATE Bölcsészettudományi Ka-rának KISZ Bizottsága nem egy-szer bizonyította már kezdemé-nyező-készségét, azt a szándékát, hogy az ifjúsági mozgalom életét új módszerekkel, a munka új le-hetőségeinek megteremtésével próbálja frissíteni.

A Szegedi Egyetem Szerkesztő-sége még a múlt tanév elején hoz-záfogott a kari tudósító csoportok, egyáltalán olyan operatív munka-társi gárdák szervezéséhez, ame-lyek képesek arra, hogy részben friss információkkal lássák el a szerkesztőséget, az ifjúság életé-nek, tevékenységének különböző területeiről, eseményeiről, rész-ben pedig maguk is írjanak ri-portokat, glosszákat, vitatkozó hangú és szellemű írásokat a hall-gatók számára foglalkoztató problé-mákról.

Megszerveződött — sajnos elég lassan, csak a tanév végére — a tudósító csoport a Bölcsészkaron, a Tanárképző Főiskolán, az Or-vosegyetemen. Az új tanévben van már szervezett tudósítócsop-ortja a JATE Természettudomá-nyai Karának és Állam- és Jogtu-dományi Karának is. A szerkesztő-ség a tudósító csoportok munká-jával kívánja tovább gazdagítani, színesíteni és sokoldalúbbá tenni a KISZ-élettel, egyáltalán az egyetemi-főiskolai ifjúsággal fog-lalkozó rovatait.

Örömmelre szolgál, hogy a Böl-csészkar KISZ Bizottsága, személy szerint Hegyi András kari titkár egyetértő támogatásával a kari tudósító csoport időszakonként megjelenő, sokszorosított kari híradó megjelentetésére is elszá-n-ta magát. Reméljük, hogy a ben-nük buzgó tettvégy és lelkesedés elegendő ahhoz, hogy a Szegedi Egyetem anyagokkal, információ-ival való ellátása mellett érdekes, speciális írásokkal tudják megtöl-teni saját kari értesítőjüket is, amely első számának megjelenté-sét a megalakult szerkesztő bi-zottság Masáth András főszer-kesztő és Karácsonyi Péter he-lyettes főszerkesztő vezetésével novemberben tervezi. A kar fiatal oktatói közül többen — köztük Makk Ferenc tanársegéd és Tar Iboya egyetemi gyakornok — támogatják tanácsokkal az új-donsült kari újság szerkesztőit. Reméljük, nem eredménytelenül, s lapunk is örömmel adhat majd hirt novemberi, második számban és valóban érdekes kezdemé-nyezés első gyakorlati eredmé-nyéről, a „Bölcsész” első száma megjelenéséről.

TANTEREM

KATALÓGUS-OLVASASKOR